

T.C. BAŐBAKANLIK

AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ

T.C.
BAŐBAKANLIK
AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ
Sosyal, Bölgesel ve Yenilikçi Politikalar Bakanlığı,

Avrupa 2020 Stratejisi: Akıllı, Sürdürülebilir ve Kapsayıcı Büyüme için
Avrupa Stratejisi

Özet Bilgi Notu

Hazırlayanlar

AB Uzmanı Yrd. Gökten AKBA
AB Uzmanı Yrd. Altan APAR

(14 Eylül 2010)
ANKARA

AVRUPA 2020 STRATEJİSİ : AKILLI, SÜRDÜRÜLEBİLİR VE KAPSAYICI BÜYÜME ÇİN AVRUPA STRATEJİSİ

AB'nin yeni ekonomik dönüşüm stratejisini ve 2020 yılı için hedeflerini belirleyen Avrupa 2020 Stratejisi: Akıllı, Sürdürülebilir ve Kapsayıcı Büyüme için Avrupa Stratejisi raporu Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı, José Manuel Barroso tarafından 3 Mart 2010 tarihinde açıklanmıştır.

Avrupa 2020 Stratejisinin çöküş noktasında dünyada yaşanan küreselleme, iklim değişikliği gibi hızlı gelişmeler ve Avrupa'da nüfusun yaşlanmasında gibi AB ekonomisinin yapısal problemleridir. Bu problemlerin, AB üzerindeki etkileri değerlendirilerek, AB'nin 2020 yılı itibarıyla belirlenen hedefler çerçevesinde yapısal dönüşümü hedeflenmektedir.

Avrupa 2020 Stratejisi, yaşanan ekonomik ve mali kriz sonrasında Avrupa'ya, eskisinden daha güçlü duruma getirme düşüncesinin ürünüdür. Söz konusu strateji, yaşanan güncel ekonomik krizi yeni bir ekonomiye giriş için bir başlangıç noktası ve fırsat olarak ele almaktadır.

Yaşanan kriz, neden olduğu büyük oranda işsizlik ve Avrupa ekonomisinde var olan sorunlar, ortaya koymasından dolayı bir dönüm noktası olarak kabul edilmekte ve bu noktadan itibaren krizden çıkış için izlenecek politikaların Birliğin geleceği için büyük önem arz ettiği düşünülmektedir. Kısa vadede öncelik krizden başarıyla çıkış olarak belirlenmiş olmakla birlikte, orta ve uzun vadede hedef yüksek oranda istihdam, verimlilik ve sosyal uyumun gerçekleştirildiği, akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir büyüme sağlamaktır.

Komisyonun 2020 Stratejisi belgesinde, yaşanan ekonomik krizin AB'nin son 10 yılda kaydettiği ekonomik büyüme ve istihdam sağlamadaki gelişmeleri tersine çevirdiği, AB genelinde GYH'de %4 düzeyinde düşüş görüldüğü, faaliyet gücünün %10'unu oluşturan 23 milyon kişinin işsiz kaldığı ve AB'nin sanayi üretiminin 1990'den itibaren seviyelere düşüşü belirtilmektedir. Yaşanan krizin AB'nin büyüme potansiyelini yarıya indirdiğini ve yirmi yıllık bir mali kazanımdan sildiğini dikkat çekilmekte ve AB genelinde bütçe açığının ortalamada %7 seviyesine yükseldiğinin altı çizilmektedir. Avrupa 2020 Stratejisi, Lizbon Stratejisine benzer bir şekilde bir on yıllık süreç için, AB'nin ekonomik krizin olumsuz etkilerinden sıyrılarak ekonomik büyüme, istihdam ve çevre ile ilgili hedeflerini gerçekleştirmesi için bir yol haritası çizmektedir.

AB'nin 2020 yılına kadar karlı, kaliteli ve amaçlı, gereken yapısal sorunların başında ortalama büyüme hızının üretkenlikteki düşüşü nedeniyle yavaşlaması, Avrupa'daki istihdam oranlarının ve ortalama çalınma saatlerinin ABD ve Japonya ile karşılaştırıldığında halen düşük kalması ve nüfusun yaşlanmasından beraberinde, 2013-2014 yıllarından itibaren faaliyet gücünün azalmaya başlayacak olması belirtilmektedir. Bununla birlikte, AB'nin Çin ve Hindistan gibi hızlı büyüyen ülkelerle rekabet edebilmesi için Ar-Ge ve teknolojiye daha fazla kaynak ayırması gerektiğinin altı çizilmektedir.

2020 PROJEKS YONU: ÜÇ FARKLI SENARYO

AB Komisyonu, hazırlamış olduğu 2020 Strateji Belgesinde AB'nin krizden çıkması, ve 2020'ye kadar karlı, karlıya kalacak, zorluklarla mücadele etmesi konusunda iyimser, daha az iyimser ve kötümser olmak üzere üç farklı senaryo çizmektedir.

iyimser senaryoda, AB 2020 yol haritası, izlenerek sürdürülebilir iyileştirme sağlanmaması, ekonomik krizde yaşanan kayıplar telafi edilmediği, kriz öncesi büyüme rotasına geri dönüşü ve daha ileri gitme potansiyeli uyarılmıştır. Daha az iyimser senaryoda, gevrek bir iyileştirme sağlanmaması, ancak ekonomideki reformların yavaş ve koordinasyonsuz olması, nedeniyle servette kalacak kayıplar yaşanmamasıdır. Kötümser senaryoda ise, ekonomide kayıplar on yıllere yayılmaması, kalacak kayıplar neticesinde işsizlik yüksek seviyelere ulaşmaması, sosyal sorunlar ortaya çıkmaması ve AB küresel olarak bir dönüşümüne geçmiştir. Kötümser senaryoda, kalacak kayıpların yaşanmaması, gelecekte de büyüme kayıplarına yaşanmaması, öngörülmektedir. Bu bağlamda, kriz sonrasında alınacak tedbirler arasında bir koordinasyon gerekliliği ve AB olarak birlikte hareket etmenin gerekliliği savunulmakta ve kriz öncesi seviyelere gelmek de il, krizden önce de var olan yapısal problemlerin ortadan kaldırılması, ihtiyaçlarına vurguda bulunmaktadır.

2020 ÇİN HEDEF VE ÖNCELİKLER

Avrupa 2020 stratejisi, belirlediği akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyüme öncelikleri kapsamında istihdam, eğitim, sosyal içerme, Ar-Ge ve iklim ve enerji konularında birbirini destekleyen 5 hedef belirlemiştir. Sözü edilen bu hedeflerin gerçekleştirilmesi amacıyla 7 girişimin hayata geçirilmesi öngörülmektedir. Bu girişimler Yenilikçilik Birliği, Hareket Halinde Gençlik, Avrupa için Dijital Gündem, Kaynaklar, Verimli Kullanan Avrupa, Küreselleştirme Çağında Sanayi Politikası, Yeni Beceri ve İşler için Gündem ve Yoksulluğa Karşı Avrupa Platformudur.

Stratejide, iyimser senaryonun hayata geçirilmesi amacıyla AB için birbirini destekleyen üç öncelik belirtilmektedir:

- I. Akıllı, Büyüme: Bilgi ve Yeniliğe dayalı bir ekonomi
- II. Sürdürülebilir Büyüme: Daha verimli kaynak kullanan, yerel ve rekabet edebilir bir ekonomi
- III. Kapsayıcı, Büyüme: Ekonomik, sosyal ve bölgesel anlamda bütüncül meydan sağlayan yüksek istihdam ekonomisi

Bu üç öncelik kapsamında, 2020 yılı için AB ekonomik hedefleri şunlardır:

- i. 20-64 yaş arası nüfusun istihdam oranının %69 seviyesinden %75'e çıkarılması,
- ii. GYH'nin %3'ünün Ar-Ge'ye ayrılması, hedefinin gerçekleştirilmesi; özel sektörün Ar-Ge'ye yatırım yapması, için koşulların iyileştirilmesi ve yenilikçilik takibi için yeni bir gösterge oluşturulması,
- iii. Sera gazı salınımının 1990 yılına kıyasla en az %20, artırlı ise %30 oranında azaltılması, AB'nin enerji tüketiminde yenilenebilir enerjinin payının %20'ye yükseltilmesi ve %20 oranında enerji verimliliği sağlanması,

- iv. Okulu erken bırakılanlar, oran, n, n %15'ten %10 seviyesine düşürülmesi, 30-34 yaş arası, yüksek öğrenim mezunu nüfus oran, n, n %31 seviyesinden en az %40 seviyesine yükseltilmesi,
- v. 20 milyon insan, n yoksulluktan kurtarılacak, ulusal yoksulluk oran, n, r, alt, nda yaşayan AB vatandaşları, n, n say, s, n, n %25 azaltılacak.

Bu hedeflerin gerçekleştirilmesinde ise Lizbon stratejisinin aksine kesin ve temel araçlar tanımlanmaktadır. Bunlar, stratejide "Bayrak Gemisi Girişimleri-Flagship Initiatives" olarak tanımlanmıştır:

AB Komisyonu, 2020 Stratejisi önceliklerini kullanarak, belirlenen hedeflere ulaşılabilmesi için üç öncelik alanında toplam 7 ana girişim başlatmayı öngörmektedir.

1. AKILLI BÜYÜME

Öncelik alanlarından akıllı büyüme, bilgi ve yenilikçiliği gelecekteki büyümenin anahtarı olarak görmekte ve Birlik içindeki eğitim kalitesini iyileştirme, araştırma çalışmalarını güçlendirme ve bilgi transferini sağlama yoluyla yenilikçi fikirlerin ekonomik büyüme, istihdam yaratıcı ürün ve hizmetlere dönüştürülmesini hedeflemektedir.

- i. *Yenilikçilik* alanında "Yenilikçilik Birliği" (Innovation Union) girişimi ile Avrupa toplumunun karlı, kaliteli, iklim dostu, enerji ve kaynaklar, n verimli kullanım, sosyal ve demografik değişimler gibi konularda Ar-Ge ve yenilikçilik politikaları, n gözden geçirilmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda yapılacak çalışmalar, bir yandan eğitim, n dünyasındaki araştırmacı ve yenilikçilik sektörleri arasındaki bağlantıyı güçlendirmek ve bilgi paylaşımını teşvik etmek olacaktır. Bu kapsamda, Ar-Ge için finansman kaynakları artırılmaya çalışılacak ve yenilikçilik zinciri güçlendirilerek, AB genelinde yatırım seviyesi artırılabilecektir.
- ii. *Eğitim, mesleki eğitim ve hayat boyu öğrenme* alanında "Hareket Halindeki Gençlik" (Youth on the move) girişimi ile öğrenim ve stajyer deneyimi yoluyla yüksek öğrenim kurumları, n performansları ve uluslararası alandaki çekiciliğinin yanı sıra Avrupa'daki her düzeydeki eğitim ve mesleki eğitiminin kalitesinin ve bu bağlamda, gençlerin istihdam olanakları, n artırılacak, amaçlanmaktadır. Bununla birlikte, genç işsizlik oranı, n azaltmaya yönelik olarak çıraklık, staj ve diğer deneyimleri yoluyla gençlerin iş piyasasına dahil edilmesi ve AB içinde hareketliliğinin teşvik edilmesi yoluyla gençler için fırsatları, n artırılacak, öngörülmektedir.
- iii. *Dijital Toplum* alanında "Avrupa için dijital gündem" (A digital agenda for Europe) girişimi ile yüksek hızda internet yaygınlaştırılarak, haneler ve şirketlerin dijital ortak pazarı faydalanmasından yararlanmasını sağlayacaktır.

2. SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜME

Sürdürülebilir büyüme, enerji ve kaynakların verimli kullanılması, sürdürülebilir ve rekabet edebilir bir ekonomik büyüme olarak tanımlanmaktadır. Bu yaklaşım AB'nin düşük karbonlu ve kaynaklar açısından daralmadan, bir dünyada çevresel azalmayı, (environmental degradation) engelleyici, biyo-çeşitliliği koruyucu ve kaynakların israfını önleyici bir noktada konumlandıracaktır. Ulaşılması amaçlanan temiz ve verimli enerji hedefinin, petrol ve gaz ithalatını azaltması ve enerji alanından tasarruf edilen bu kaynağın ekonomik büyüme ve yeni istihdam olanaklarının yaratılmasında kullanılması öngörülmektedir. Bu alandaki temel öncelik alanları "rekabet edebilirlik", "iklim değişikliği" ve "temiz ve verimli" enerjidir.

- iv. *klimayı iklimi ve temiz ve verimli enerji kullanılması alanlarında* Kaynaklar, Verimli Kullanan Avrupa (Resource Efficient Europe) girişi ile kaynakların verimli kullandığı düşük karbonlu bir ekonomiye dönüşüm amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, 2050 yılında düşük karbonlu ve enerji verimli bir ekonomiye geçişini tamamlamak, bir Avrupa için vizyon oluşturularak, ekonomik büyüme için karbon kaynakları yerine yenilenebilir kaynakları kullanılması teşvik edilecek, ulaşımla ilgili sektörü yenilenecek, enerji verimliliği sağlanacaktır. Bu kapsamda, Birlik düzeyinde, AB'nin finansal araçları, (yapısal fonlar ve topluluk programları, vb.) ile birlikte piyasa tabanlı araçları (emisyon ticareti ve enerji vergilendirilmesi vb.) en iyi şekilde kullanılması için çerçeve koşulları iyileştirilecektir.
- v. *Rekabet Edebilirlik alanlarında* Küreselleşme Çağında Sanayi Politikası (An Industrial Policy For The Globalisation Era) girişi ile özellikle KOBİler için iyi ortam, iyileştirilerek, küresel alanda rekabet edebilmek için güçlü ve sürdürülebilir bir sanayi tabanı oluşturulması desteklenecektir. Bunun için küreselleşmenin tehditlerinden ve düşük karbonlu ekonomiye geçiş politikalarından farklı sektörlerin nasıl etkilendiği araştırılacak ve sektör spesifik çözümler önerilecektir. Bu çerçevede, Komisyon ilgili paydaşlarla yakın işbirliği halinde çalışarak, girişimciyi destekleyen, sanayinin güncel meydan okumalarına karşı cevaplar verebilmesi için yol gösterici, Avrupa'nın rekabet edebilirliğini yönelik olarak küreselleşmenin sonuçları, fırsatlar, yakalanması, sağlayacak modern bir sanayi politikası çerçevesini belirleyecektir.

3. KAPSAYICI BÜYÜME

Kapsayıcı büyüme öncelikli kapsamında, deyimini yönetilmesi ve uyumlu bir toplum yaratılabilmesi için yüksek düzeyli istihdam sağlamak, yeteneklere yatırım yapmak, yoksulluk ile mücadele ve işgücü pazarının, mesleki eğitim ve sosyal korunma sistemlerinin modernize edilmesi amaçlanmaktadır. Bu önceliğe göre ekonomik büyümenin getirilerinden toplumun bütün kesimlerinin faydalandırılması uyumlu bir toplum oluşturmak için ön şart olarak kabul edilmektedir. "Kapsayıcı Büyüme" alanında, istihdam, beceriler ve yoksulluk ile mücadele eylem alanları olarak belirlenmiştir.

- vi. *istihdam ve beceriler alanlarında* Yeni beceriler ve işler için gündem (An agenda for new skills and jobs) girişi ile, Birlik içindeki istihdam olanaklarını artırmak amacıyla iş gücüne yeni beceriler kazandırılması, yoluyla bu kişilerin

yeni piyasa artlar, ve potansiyel kariyer de i imlerine uyum sa lamas, ve beraberinde i sizli in azalt,l,p, i gücü verimlili in art,r,lmas, öngörülmektedir. Bu giri im alt,nda, AB düzeyinde, Birlik içi i gücü hareketlili inin kolayla t,r,lmas,, i gücü arz ve talebi aras,nda daha iyi bir dengenin sa lanmas,, sosyal ortaklar,n kapasitelerinin güçlendirilmesi ve i gücü piyasas, kurumlar, aras,nda güçlendirilmi i birli inin te vik edilmesi hedeflenmi tir. Üye ülkeler düzeyinde ise, güvenceli esneklik yönünde ulusal politikalar,n sürdürülmesi, aktif ya lanma politikalar,n,n te vik edilmesi, toplumsal cinsiyet e itli ini sa lamaya yönelik uygulamalar,n geni letilmesi ve e itim, mesleki e itim ve i dünyas, aras,nda bir ortaklık olu turulmas, öngörülmektedir.

- vii. *Yoksullukla mücadele* alan,nda öYoksullu a kar , Avrupa platformuö ile (European platform against poverty) ekonomik, sosyal ve bölgesel uyumun sa lanmas, amac,yla yoksulluk içinde ya ayan ve sosyal d, lanmaya maruz kalan insanlar,n iyi ko ullarda ya amalar,n,n ve toplumda aktif olarak yer almalar,n,n sa lanmas, öngörülmektedir. Ayr,ca, sosyal d, lanma ile mücadele ve sosyal koruma alanlar,nda uygulanmakta olan aç,k koordinasyon yönteminin, i birli i sa lanan ve iyi uygulamalar,n payla ,ld, ,, sosyal d, lanmayla mücadelede somut ad,malar,n at,lmas,n, te vik eden bir platforma dönü türülmesi önerilmektedir. Bu ba lamda, üye devletlerin sosyal d, lanmaya maruz kalma ihtimali yüksek olan gruplara (tek ebeveynli aileler, ya l, kad,nlar, engelliler, evsizler, vb.) yönelik önlemleri ortak ve bireysel olarak almalar, beklenmektedir.

SONUÇ

Avrupa 2020 Stratejisi, Avrupa ekonomisinin küreselle me kar ,s,nda ya anan temel problemlere politika düzeyinde verilen bir tepkidir ve bu strateji di er politikalara ortak bir tutarl,lık sa layan üst düzey bir metin olarak kar ,m,za ç,kmaktadır.

Avrupa 2020 Stratejisi, Avrupa Birli i ekonomisinin kürselle me kar ,s,nda ya ad, , yap,sal problemlerin a ,labilmesi için haz,rılanm, bir strateji olarak belirlemektedir. Bu anlamda Lizbon Stratejisinin yerini alan devam metnidir. Ancak, temel olarak Lizbon Stratejisinden fark,, ya anan güncel küresel krizi bir f,rsata çevirme yakla ,m, ve bu kriz temelinde öd, ar,da daha çok birlik, içeride daha çok koordinasyonö söylemi alt,nda, üye ülkelerin daha bütüncül ve AB önceliklerine duyarlı, politika ve tutarl, uygulamalar, takip etmesinin sa lanmas, hususuna vurguda bulunmas,d,r.

Avrupa 2020 Stratejisi kriz çözümü politikalar,na yönelik Avrupa çap,ndaki niyet beyan,n,, strateji gündeminde öak,ll,, sürdürülebilir ve kapsay,c, büyümeö yakla ,m, alt,nda, sadece krizin a ,lmas,na yönelik k,sa vadeli politikalara odaklanmayarak, daha üst hedefler ile küreselle me kar ,s,nda bir dönü üm perspektifi önermektedir.

Avrupa 2020 strateji belgesinde önemli bir husus yenilikçilik, e itim, bili im, enerji, çevre, istihdam ve yoksullukla mücadele konular,na de inen giri imlerin yan, s,ra, üye ülkelerin 2020 hedeflerine uygun programlar geli tirmesi için bir raporlama sistemi de olu turulmas,n,n öngörülmesidir.

Avrupa Birli ini, istihdam,n, verimlili in, ekonomik ve sosyal uyumun yüksek oldu u, ak,ll,, sürdürülebilir ve kapsay,c, bir ekonomiye dönü türmeyi amaçlayan

Avrupa 2020 Stratejisi, daha güçlü, derin ve geni letilmi bir tek pazar, büyüme ve istihdam yaratılmas, için büyük öneme sahip oldu unu vurgulamakta, bunu sağlamak için üye ülke ekonomi politikalar, arasında güçlü bir koordinasyon sağlanmas, öngörmektedir.

Bu kapsamda, Avrupa 2020 Birle tirilmi K, lavuz ilkeler, Avrupa 2020 Stratejisi ve üye ülkelerde gerçekleştirilecek reformlar için bir çerçeve oluşturulmaktadır. Söz konusu ilkeler, ekonomi ve istihdamla ilgili olmak üzere iki ayrı ilke grubundan oluşmaktadır. İstihdamla ilgili ilkelerin ekonomi k, lavuz ilkeleriyle uyumlu ve bu ilkeleri destekleyici olması gerekmektedir. Üye ülkelerin ekonomi ve istihdam politikaları, ortak alanlar olarak kabul edilip bu alanlarda koordinasyonun sağlanması, amacıyla iki ayrı yasal araç olarak sunulan bu ilkeler, uyum ve açıklık, sağlamak için saygıdeğer, tutulmuş ve Konseyin kararları, yansıtılmaktadır.

Birle tirilmi k, lavuz ilkeleri oluşturulan on ilkeden altı, ekonomi politikasıyla ilgilidir. Geri kalan dört ilke ise, iş gücünün artırılması, insan kaynakları iyileştirilmesi, iş gücü arz ve talep dengesinin sağlanması, ve insanların iş gücü piyasasına yeniden kazandırılması, amaçlayan istihdamla ilgili k, lavuz ilkelerdir. Bu ilkeler çerçevesinde, üye ülkeler Avrupa 2020 stratejisinin öncelik ve hedeflerini ulusal reform programları, oluşturulması yoluyla gündemlerine taşıyacaklardır. Bu reform programları, stratejinin izlenmesinin önemli bir aşama, oluşturacaktır.

Stratejinin yönetiminden AB Konseyi sorumlu olacak; AB Komisyonu ise hedefler konusunda yapılacak ilerlemeleri değerlendirerek, uygulanacak politikalar konusunda görüşler, verilerini sağlamak ve bağlantılı 7 ana girişimi desteklemek görevlerini yerine getirecektir.